

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Mariagaard te WETTEREN

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Pedagogisch geheel	125187-38422
Instellingsnummer	38422
Instelling	Mariagaard
Directeur	Daniel DE COEN
Adres	Oosterzelesteenweg 80 - 9230 WETTEREN
Telefoon	09-365.73.00
Fax	09-365.76.10
E-mail	info@mariagaard.be
Website	http://www.mariagaard.be
Bestuur van de instelling	VZW Mariagaard - Z. v. Liefde Kwatrecht
Adres	Oosterzelesteenweg 80 - 9230 WETTEREN
Scholengemeenschap	SGKSO Wetteren - Lede
Adres	Cooppallaan 128 - 9230 WETTEREN
CLB	Vrij CLB Wetteren
Adres	Hoenderstraat 53 - 9230 WETTEREN
Dagen van het doorlichtingsbezoek	12-01-2015, 13-01-2015, 14-01-2015, 15-01-2015, 16-01-2015
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	16-01-2015
Datum bespreking verslag met de instelling	26-02-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Martine ZAMAN
Teamleden	Erik DE BOU, Wendy FRANQUET, Jan MEERS, Ingrid VAN CAUTER, Roger VAN DEN BORRE, Veerle VONDERLYNCK

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	4
1 ADMINISTRATIEVE SITUERING.....	6
2 SAMENVATTING.....	6
3 DOORLICHTINGSFOCUS	8
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	8
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	8
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	9
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
4.1.1.1 Biologie in tso tweede graad in de studierichting Techniek-wetenschappen (leerplan D/2012/7841/085)	9
4.1.1.2 Expressie, huishoudkunde en opvoedkunde in tso tweede en derde graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplannen D/2011/7841/038 en D/2012/7841/080)	10
4.1.1.3 Expressie, opvoedkunde en verzorging in Se-n-Se in de studierichting Leefgroepenwerking (leerplan D/2005/0279/045)	13
4.1.1.4 Frans in tso tweede graad in de studierichtingen Lichamelijke opvoeding en sport en Sociale en technische wetenschappen (leerplan D/2012/7841/057)	15
4.1.1.5 Hotel en voeding in bso derde graad in de studierichting Grootkeuken en in bso derde leerjaar derde graad in de studierichting Gemeenschapsrestauratie (leerplannen D/2012/7841/029 en D/2012/7841/036)	16
4.1.1.6 Lichamelijke opvoeding en sport in aso tweede en derde graad in de studierichting Sportwetenschappen (leerplannen D/2006/0279/026 en D/2006/0279/027)	19
4.1.1.7 Lichamelijke opvoeding en sport in tso tweede en derde graad in de studierichting Lichamelijke opvoeding en sport (leerplannen D/1999/0279/052 en D/2010/7841/007)	20
4.1.1.8 Nederlands in tso tweede graad in de studierichtingen Lichamelijke opvoeding en sport en Sociale en technische wetenschappen (leerplan D/2012/7841/001)	22
4.1.1.9 Project algemene vakken (pav) in bso tweede graad in de studierichting Restaurant en keuken (leerplan D/2012/7841/014)	24
4.1.1.10 Wiskunde in aso tweede graad in de studierichting Sportwetenschappen (leerplan D/2002/0279/047)	25
4.1.1.11 Wiskunde in tso derde graad in de studierichtingen Techniek-wetenschappen en Sociale en technische wetenschappen (leerplannen D/2004/0279/022 en D/2004/0279/023)	27
4.1.1.12 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	29
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	30
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	31
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	31
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	32
5.1 Leerbegeleiding	32
5.2 Evaluatiepraktijk.....	33
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	35
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	37
7.1 Wat doet de school goed?.....	37
7.2 Wat kan de school verbeteren?	37

7.3	Wat moet de school verbeteren?.....	37
8	ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	38
9	OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	38

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

Mariagaard is administratief opgesplitst in twee entiteiten met de administratieve nummers 125187 (eerste graad) en 38422 (bovenbouw). Deze entiteiten vormen samen een pedagogisch geheel met een gemeenschappelijk onderwijskundig project en een gezamenlijk beleid. Met de term 'school' wordt in het inspectieverslag het pedagogisch geheel bedoeld. De school heeft een zevenjarige structuur en biedt naast een A- en een B-stroom in de eerste graad, studierichtingen aan in het aso, het bso en het tso. Het aanbod in de tweede en derde graad en Se-n-Se is gesitueerd binnen de studiegebieden Chemie, Personenzorg, Sport en Voeding. De school is gehuisvest in statige gebouwen in een uitgestrekt parklandschap in de rand van de gemeente Weteren. De locatie geeft aan Mariagaard een specifieke context die mee bepalend is voor het schoolklimaat

2 SAMENVATTING

Mariagaard profileert zich als een democratische en gastvrije school. Aansluitend bij haar visie streeft ze ernaar een brede en harmonische vorming te realiseren voor alle leerlingen. De school wil een lerende organisatie zijn, waar leerlingen niet alleen leren leren maar ook leren leven. Een grote verbondenheid tussen alle participanten vindt zij daarbij essentieel. Het aangename leer-, leef- en werkklimaat en het engagement en de betrokkenheid van de meeste personeelsleden zijn sterke troeven bij het nastreven van deze betrachtingen. Deze context leidt echter tot een relatief hoge instroom van leerlingen met (leer)moeilijkheden. Deze leerlingenkenmerken en bijgevolg de heterogene schoolbevolking stellen de school voor uitdagingen om een antwoord te bieden op de moeilijke pedagogisch-didactische situatie. De school rekent een doelgerichte aanpak van de leerbegeleiding dan ook tot haar prioriteiten. Ze wil gelijke leerkansen realiseren door sterk in te zetten op preventie en remediëring van ontwikkelings- en leerachterstanden en op de socio-emotionele ontwikkeling. Daartoe heeft ze een breed gamma van ondersteunende initiatieven opgezet.

De school kampt in bepaalde gevallen met een spanningsveld tussen de zorg voor de leerlingen en het behalen van het onderwijspeil. Dat blijkt uit de leerlingenresultaten, die soms aan de lage kant zijn. De pijlers van het evaluatiebeleid sluiten dan ook nauw aan bij de schoolvisie en de uitgangspunten voor de leerbegeleiding. De school heeft ten aanzien van de evaluatiepraktijk organisatorische en procedurele aspecten vastgelegd, maar op het uitvoeringsniveau stellen zich nog enkele uitdagingen. De verantwoordelijkheid voor de inhoudelijke invulling van de leerlingenbeoordeling ligt hoofdzakelijk bij de vakgroepen en bij de individuele leraren, zodat de kwaliteit ervan varieert. Ook slagen sommige leraren er nog onvoldoende in de evaluatiepraktijk te laten aansluiten bij de leerplannen doordat ze te veel focussen op kennisreproductie of doordat ze te weinig inzetten op procesevaluatie. De schoolleiding neemt initiatieven om de leraren met betrekking tot hun evaluatiepraktijk te professionaliseren. De rapportering gebeurt regelmatig en via diverse kanalen.

Het erkenningsonderzoek gebeurde op basis van een representatief staal van vakken uit de basisvorming en het specifiek gedeelte. Het wijst uit dat de school in bijna alle vakken de leerplandoelstellingen in voldoende mate realiseert. De leerplanrealisatie voor lichamelijke opvoeding en sport in de studierichtingen Sportwetenschappen en Lichamelijke opvoeding en sport is een voorbeeld van goede praktijk. Ook de stages en de geïntegreerde proef in de studierichtingen Grootkeuken en Gemeenschapsrestaurant zijn voorbeeldig. Een afdoende leerplanrealisatie kon niet aangetoond worden voor Frans in tso tweede graad in de studierichtingen Lichamelijke opvoeding en sport en Sociale en technische wetenschappen en voor het specifieke gedeelte van Se-n-se Leefgroepenwerking. Het aanbod en de leerlingenevaluatie beantwoorden onvoldoende aan het leerplanconcept. Bovendien halen verscheidene klassen voor Frans onvoldoende resultaten.

De school ent haar werking rondom de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) aan haar pedagogisch project. De schoolleiding stuurt de werking van de VOET aan en slaagt erin voor het nastreven ervan een breed draagvlak te creëren. De meeste eindtermen van de contexten 'mentale gezondheid' en 'politiek-juridische samenleving' worden met voldoende diepgang en bij alle leerlingen op een adequate manier nagestreefd.

Tijdens de controle van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de infrastructuur en leermiddelen is vastgesteld dat de school de risico's voldoende beheerst. De organisatie verloopt vlot en de school neemt maatregelen om de werkpunten uit interne en externe verslagen aan te pakken.

De directie heeft een duidelijk beeld van waar ze met de school naartoe wil. Ze zet de koers uit en stuurt het pedagogisch project met dynamisme en engagement. De besluitvorming is participatief en transparant. Frequent overleg en zin voor afstemming leiden tot coherentie in het geheel van de beleidsvoering. Het werkklimaat is collegiaal. De school kan rekenen op een gemotiveerd personeelsteam dat initiatieven ontplooit en openstaat voor vernieuwing. De directie stelt zich daartoe stimulerend en faciliterend op. De school onderneemt acties om de kwaliteit van haar werking te evalueren en bij te sturen. Het schoolbeleid is zich bewust van de eigen sterke en zwakke punten.

Gelet op de lacunes in de leerplanrealisatie van enkele vakken, besluit de onderwijsinspectie de doorlichting met een gunstig advies beperkt in de tijd. De school zal na drie schooljaren moeten aantonen dat de vastgestelde tekorten in voldoende mate werden weggewerkt. De controle van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de infrastructuur wordt afgesloten met een gunstig advies.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	x
Graad 2 ASO Sportwetenschappen	lichamelijke opvoeding, wiskunde	lichamelijke opvoeding en sport
Graad 2 BSO Restaurant en keuken	project algemene vakken	
Graad 2 TSO Lichamelijke opvoeding en sport	Frans, lichamelijke opvoeding, Nederlands	lichamelijke opvoeding en sport
Graad 2 TSO Techniek-wetenschappen	biologie	biologie
Graad 2 TSO Sociale en technische wetenschappen	Frans, Nederlands	expressie, huishoudkunde, opvoedkunde
Graad 3 ASO Sportwetenschappen	lichamelijke opvoeding	lichamelijke opvoeding en sport
Graad 3 BSO Gemeenschapsrestaurant		hotel, voeding
Graad 3 BSO Grootkeuken		hotel, voeding
Graad 3 TSO Lichamelijke opvoeding en sport	lichamelijke opvoeding	lichamelijke opvoeding en sport
Graad 3 TSO Techniek-wetenschappen	wiskunde	
Graad 3 TSO Leefgroepenwerking		expressie, opvoedkunde, verzorging
Graad 3 TSO Sociale en technische wetenschappen	wiskunde	expressie, huishoudkunde, opvoedkunde

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Biologie in tso tweede graad in de studierichting Techniek-wetenschappen (leerplan D/2012/7841/085)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden voldoende gerealiseerd. De uitrusting, infrastructuur en de leerbegeleiding ondersteunen de leerplanrealisatie. De evaluatiepraktijk is representatief en transparant.

Onderwijsaanbod	De leerplandoelstellingen worden voldoende en evenwichtig aangeboden. Het is duidelijk welke praktische vaardigheden aangeboden worden maar de
<i>Volledigheid</i>	samenhang en de integratie van theorie en laboratoriumoefeningen is niet altijd
<i>Evenwicht</i>	optimaal. Het beheersingsniveau is goed.
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

Onderwijsorganisatie	De samenstelling van kleinere groepen voor de laboratoriumoefeningen en het
<i>Samenstelling klasgroepen</i>	groeperen van lesuren bevordert de realisatie van de vaardigheidsgerichte
<i>Organisatie curriculum</i>	leerplandoelstellingen. De indeling van het curriculum en de organisatie van de
	lesweek zijn functioneel voor de realisatie van de leerplandoelstellingen.

Uitrusting	De school beschikt over voldoende leermiddelen, infrastructuur en uitrusting
<i>ICT</i>	voor de realisatie van de leerplandoelstellingen. De leerlingen beschikken over
<i>Inzet uitrusting</i>	aangepaste kledij en geschikt materieel. De lessen vinden plaats in lokalen met
<i>Leermiddelen</i>	de nodige voorzieningen. De lokalen zijn ook uitgerust met een computer met
	internetverbinding en beamer. De leerlingen krijgen de kans ICT te gebruiken als
	ondersteuning van het leerproces. Het beheer van het materieel en de producten
	is goed en efficiënt georganiseerd. De veiligheid van de leerlingen wordt
	bewaakt. Het aanwezige didactisch materiaal en de schooluitrusting worden
	efficiënt ingezet met het oog op de leerplanrealisatie. Het domein rondom de
	schoolgebouwen biedt voor het realiseren van de praktische vaardigheden nog
	veel mogelijkheden die momenteel onbenut zijn.

Evaluatiepraktijk	De evaluatiepraktijk gaat voldoende na of de leerplandoelstellingen worden
<i>Evenwicht</i>	bereikt. De leerplandoelstellingen komen effectief en meestal evenwichtig aan
<i>Volledigheid</i>	bod in de evaluatie. De vragen peilen naar kennis, inzicht en toepassingen. De
<i>Beheersingsniveau</i>	opdrachten en vraagstelling zijn eenduidig, gevarieerd en rijk geïllustreerd. Er zijn
<i>Transparantie</i>	duidelijke criteria voor de evaluatie van kennis, vaardigheden en attitudes.

Leerbegeleiding	Leerlingen krijgen leerkansen via onderwijsleergesprekken en leerlingactieve
<i>Preventief</i>	werkvormen. Binnenklasdifferentiatie komt minder aan bod. De leerlingen
<i>Curatief</i>	werken gemotiveerd mee. Verwijzingen naar de actualiteit en de leefwereld van
	de leerlingen wakkeren de motivatie aan en bevorderen het bereiken van de
	leerplandoelstellingen. Het ondersteunend materiaal is gestructureerd en de
	instructietaal is verzorgd. De lesopbouw is gestructureerd. Leraren zorgen voor
	remediëring, geven feedback en maken daarbij ook gebruik van het elektronisch
	platform.

Deskundigheidsbevordering	De deskundigheidsbevordering draagt bij tot het bereiken van de leerplandoelstellingen en tot een effectieve begeleiding van leerlingen.
<i>Beginsituatieanalyse</i>	
<i>Vorming</i>	De vakgroep brengt de behoeften van het lerarenteam in kaart. De betrokken leraren nemen deel aan externe nascholingen om hun deskundigheid verder te ontwikkelen. De vakgroepwerking omvat organisatorische en pedagogische aspecten. Voor de begeleiding van de leerlingen en de gelijkgerichte leerplanrealisatie in parallel- of vervolklassen wordt de samenhang bewaakt. Er is collegiale samenwerking en lesmateriaal en evaluatievragen worden vlot uitgewisseld. De school werkt ook samen met de pedagogische begeleidingsdienst. De vakgroep beschikt over voldoende reflecterend vermogen om de kwaliteit van haar werking verder te verhogen.
<i>Overleg</i>	

4.1.1.2 Expressie, huishoudkunde en opvoedkunde in tso tweede en derde graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplannen D/2011/7841/038 en D/2012/7841/080)

Voldoet

De leerplanrealisatie voldoet in beide graden. De studieresultaten zijn gebaseerd op een voldoende leerplangericht aanbod en op een voldoende valide evaluatiepraktijk. De infrastructuur en materiële uitrusting ondersteunen de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod	De doelstellingen van expressie en huishoudkunde worden bereikt via de werkvorm 'integrale opdrachten'. Centraal bij het uitwerken van het curriculum staat het doelenboek waarin de vier generieke competenties uit het leerplan geconcretiseerd zijn in een lijn van oplopende complexiteit, zelfstandigheid en verantwoordelijkheid over de graden heen.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

De leerplandoelstellingen voor expressie komen aan bod maar krijgen een onvoldoende evenwichtige benadering. Het onderdeel 'impressie en expressie' wordt beperkt geëxploreerd. De focus ligt binnen dit thema overwegend op de aspecten 'reflecteren' en 'communiceren', terwijl het 'beschouwen' van cultuur-, kunst- en expressievormen, het 'inleven' in verschillende culturen en artistieke uitingen van kunstenaars en het 'creëren' vanuit een expressieve grondhouding te weinig aandacht genieten. De leerlingen worden in het teken van het tweede onderdeel 'activiteiten uitwerken en ondersteunen' voldoende uitgedaagd om zowel individueel als in groepsverband hun expressiemogelijkheden te verkennen. Ze leren daarbij experimenteren met een verscheidenheid aan materialen, technieken en middelen. De verschillende contexten komen aan bod, al leggen de meeste opdrachten zich toe op de context van het gesproken en geschreven woord en van de beeldende expressie. De expressievormen 'lichaamsbeweging', 'drama' en 'klank en muziek' staan minder op het programma. De leerlingen krijgen ruimschoots kansen om de doelstellingen rondom het derde onderdeel 'presenteren' ten volle te ontplooiën.

Voor huishoudkunde worden de leerplandoelstellingen vrijwel systematisch behandeld, maar mist het aanbod evenwicht. Sommige aspecten, zoals de voedingsstoffen, voedingsmiddelen en verpakkingen worden veel verder uitgewerkt dan het leerplan vereist. De leerlingen krijgen voldoende kansen om specifieke voedingsbehoeften uit te diepen door middel van casussen en levensechte situaties. De opdrachten voor voeding bevatten creatieve ideeën en doeltreffende acties. Minder aandacht gaat echter uit naar het leren plannen, voorbereiden en bereiden van een maaltijd voor een doelgroep. De focus ligt tevens beperkt op de argumentatie voor de keuze van bepaalde producten, bereidingswijzen en bewaringsmethoden vanuit een wetenschappelijke, economische, culturele of ethische context.

Er doen zich veeleer weinig gelegenheden voor om bijvoorbeeld doelgericht de smaakcultuur te ontwikkelen.

Voor opvoedkunde worden de leerplandoelstellingen behoorlijk thematisch, evenwichtig en met zorg aangeboden. De leerinhouden zijn voldoende gericht op herkenbare probleemstellingen en functionele toepassingen. De leerlingen krijgen vooral in de tweede graad relatief weinig mogelijkheden om de leerinhouden verder uit te diepen, doordat het soms ontbreekt aan motiverende en betekenisvolle opdrachten. Uitdagende en complexe (onderzoeks-)opdrachten komen slechts sporadisch voor. Om de leerinhouden te verbinden met de praktijk verwijst de vakgroep naar de 'integrale opdrachten'. Tussen beide componenten worden doelbewust verbanden gelegd, waardoor wederzijdse ondersteuning geboden wordt.

Uitrusting <i>ICT Inzet uitrusting Leermiddelen</i>	De infrastructuurle en materiële uitrusting volstaan om de leerplandoelstellingen te realiseren. Alle klaslokalen zijn uitgerust met apparatuur voor grootbeeldprojectie. Sommige leraren wenden deze middelen goed aan om het onderwijs- en leerproces te ondersteunen. De vakgroep beschikt voor de integrale opdrachten tevens over degelijk ingerichte didactische keukens en enkele ruime polyvalente lokalen. Daarin zijn er voldoende computers met internetaansluiting beschikbaar voor klassikale ICT-aangelegenheden. In de mediatheek is er bronnenmateriaal voorhanden dat af en toe wordt ingezet.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht Volledigheid Beheersingsniveau Transparantie</i>	De leerplandoelstellingen voor expressie en huishoudkunde worden hoofdzakelijk via de 'integrale opdrachten' beoordeeld. Het lerarenteam hanteert daartoe een evaluatiesysteem gekoppeld aan de doelstellingen in het doelenboek. De leerplandoelstellingen voor huishoudkunde en expressie zitten behoorlijk in de evaluatie verwerkt, zij het dat de leervorderingen t.a.v. deze doelstellingen niet systematisch en transparant in kaart worden gebracht. De reden hiervoor is dat de algemene competenties de invalshoek uitmaken voor de evaluatiepraktijk. De meer theoretische doelstellingen voor huishoudkunde worden apart beoordeeld via verzorgde toetsen en examens. De kleine toetsen zijn overwegend kennisgericht. De vraagstelling in de examens is meer gevarieerd en peilt naar kennen en kunnen. Zelfreflectie en peerevaluatie maken integraal deel uit van de evaluatiepraktijk. De zelfevaluatiemethodiek wordt stapsgewijs aan de leerlingen aangeleerd en biedt een meerwaarde voor hun leerproces.

De leerlingenevaluatie voor opvoedkunde bestaat overwegend uit toetsen en examens, aangevuld met enkele opdrachten zelfstandig werk. In de toetsen domineren leraarafhankelijk kennisreproductieve vragen, waardoor de evaluatiepraktijk niet altijd het verwachte beheersingsniveau weerspiegelt. De examens peilen zowel naar kennisgerichte reproductie van aangeleerde inhouden (begrippen, feiten, verklaringen, enz.) als naar inzichten en (eenvoudige) toepassingen uitgaande van functionele en probleemstellende contexten. De beperkte opdrachten zelfstandig werk of groepswork peilen gericht naar de beheersing van vaardigheden, maar krijgen in verhouding tot het geheel van de evaluatie nog weinig gewicht. De soms zwakke leerlingresultaten in de tweede graad hebben nog weinig geleid tot een reflectie over de aanpak van het vak en over de correlatie met de evaluatie.

De contouren van de geïntegreerde proef worden duidelijk gecommuniceerd via een informatiebundel. De opdrachten sluiten nauw aan bij het studieprofiel en focussen op een potentiële verdere studiekeuze van de leerling. Een mentor volgt het proces op. De vakgroep hecht veel belang aan tussentijdse reflectie en feedback. De beoordelingscriteria voor de proces- en productevaluatie worden transparant weergegeven. De puntenverdeling is niet duidelijk.

Rapporteringspraktijk

*Transparantie
Leerondersteunend*

De leerprestaties ten aanzien van de 'integrale opdrachten' worden via een aparte bijlage bij het rapport aan de leerlingen en ouders gerapporteerd. De vakgroep spitst de rapportering toe op de vier generieke competenties waarvoor de resultaten en leervorderingen systematisch in kaart worden gebracht. De communicatie over de realisatie van de leerplandoelstellingen voor expressie en huishoudkunde is veeleer beperkt. Ze is gedeeltelijk af te leiden uit de informatie over de deeltaken in de opdrachtenbundels en uit de gegevens op de (zelf)evaluatieformulieren die ter ondertekening aan de ouders worden voorgelegd. Via een weging komt het jaartotaal tot stand.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De leerlingen worden goed ondersteund in hun leer- en ontwikkelingsproces. De integrale opdrachten dagen de leerlingen doorgaans voldoende uit om ze te laten groeien in competentie. De keuze van de opdrachten en de coachende en gedifferentieerde aanpak binnen een vertrouwde en veilige omgeving stimuleren de betrokkenheid, zelfstandigheid en verantwoordelijkheid van de leerlingen. Dit uit zich ook in een open onderlinge communicatie en een constructieve houding bij de leerlingen.

De opdrachten worden uitgewerkt in duidelijke en gestructureerde opdrachtenbundels. De bundels bieden de leerlingen een leidraad bij het zelfstandig (leren) uitvoeren van de opdrachten. De link met de leerplandoelstellingen van expressie en huishoudkunde is hierin evenwel minder transparant. Voor belangrijke ondersteunende vaardigheden hanteert men duidelijke instructiekaarten.

Reflectiemomenten worden systematisch ingelast om de leerlingen te laten nadenken over hun eigen aanpak en taakuitvoering. Het systeem voorziet tevens in systematische en gerichte feedback vanuit verschillende invalshoeken, zodat vlot kan ingespeeld worden op individuele noden. Een portfolio brengt alle gegevens samen.

De lessen voor opvoedkunde verlopen gestructureerd en in een aangenaam leef- en leerklimaat. De leraren kaderen de leerinhouden binnen de context van het dagelijkse leven van de leerlingen en de sociale werkelijkheid om de leerinhouden bevattelijk te maken. Er is voldoende ruimte voor inbreng en interactie met de leerlingen, hoewel het leerproces in belangrijke mate een leraargestuurde aanpak vertoont. Naast de cursus is er weinig leermateriaal om de leerlingen in hun leerproces te ondersteunen. Toepassingen en een aanpak van de lessen via begeleide opdrachten blijven beperkt. Hierdoor missen de leerlingen kansen om de leerinhouden te verwerken, uit te diepen, in te oefenen en ze bijgevolg op een hoger beheersingsniveau te realiseren.

Het team onderneemt inspanningen om relevante studiebezoeken in te plannen, waardoor de actualiteitswaarde van het curriculum verhoogt. De inleefstage in een school in de derde graad biedt een duidelijke meerwaarde.

Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	Intense samenwerking van een dynamisch team heeft reeds geleid tot een aantal degelijke planningsdocumenten en werkinstrumenten. De vakgroep vergadert op regelmatige basis zowel formeel, met verslaggeving, als informeel. Zij overleggen zowel over praktisch-organisatorische als over pedagogisch-didactische aspecten. Het vlot overleg tussen de leraren heeft geleid tot een verhoogde knowhow en tot innoverende initiatieven. Gevolgde nascholingen worden besproken en de kennis wordt ingezet in het onderwijskundig proces. De integrale opdrachten worden na afloop geëvalueerd en met het oog op volgend schooljaar bijgestuurd. Het proces van interne kwaliteitszorg is goed ingebed in de werking. Twee geëngageerde coördinatoren leiden de vakgroepwerking in goede banen. Er wordt samengewerkt met de pedagogische begeleidingsdienst.
--	--

4.1.1.3 Expressie, opvoedkunde en verzorging in Se-n-Se in de studierichting Leefgroepenwerking (leerplan D/2005/0279/045)

Voldoet niet

Het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk sluiten onvoldoende aan bij de leerplandoelstellingen. De belangrijkste oorzaak is de theoretische aanpak van de opleiding.

Onderwijsorganisatie <i>Organisatie curriculum</i>	De school verdeelt de opleiding in zes orthopedagogische componenten die ze enkel een nummer geeft en niet verder specificeert. Deze indeling belemmert het geïntegreerd aanbieden van leerplandoelstellingen. Leerlingen overschrijden nauwelijks de muren van de componenten. Ze verwerven losse leerplandoelstellingen en geen competenties zoals het leerplan voorschrijft.
--	---

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De opleiding is zeer theoretisch opgevat. De leerlingen passen hun opgedane kennis nauwelijks toe in realistische oefensituaties. Doelstellingen die te maken hebben met personen 'situeren' komen ruimschoots aan bod; doelstellingen die te maken hebben met personen in hun kwaliteit van leven orthopedagogisch 'ondersteunen' zijn nauwelijks terug te vinden in de lespraktijk. Algemeen geldt dat het team doelstellingen met handelingswoorden zoals 'organiseren, begeleiden, ondersteunen, toepassen' zwaar onderbelicht. De leerlingen leren te weinig expliciet deontologisch en ethisch denken en handelen.
---	--

Tijdens de stage verwerven de leerlingen de meeste leerplandoelstellingen geïntegreerd en met voldoende diepgang voor één doelgroep. Ze oefenen onvoldoende de leerplandoelstellingen bij andere doelgroepen tijdens de lessen.

De strakke indeling in zes componenten scheidt theorie en vaardigheden van elkaar, wat indruist tegen de eisen van het leerplan. Ook vaardigheden zoals actief luisteren, feedback geven, deelnemen aan vergaderingen blijven op een te hoog abstractieniveau steken. De lessen bereiden leerlingen onvoldoende voor op stage.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De lessen vinden voornamelijk plaats in zeer kleine lokalen en niet in een polyvalente ruimte. Dat belemmert de actieve werkvormen die noodzakelijk zijn om te komen tot competentieontwikkend onderwijs. Sommige lokalen beschikken over een computer en beamer voor de leraar. Leraren gebruiken die sporadisch in hun lessen. Leerlingen maken weinig gebruik van ICT tijdens de lessen. De lokalen beschikken niet over computers voor de leerlingen. De computerlokalen zijn te klein voor de grootte van de klasgroep.
---	--

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatiepraktijk weerspiegelt de tekorten van het onderwijsaanbod. Bevraging van kennis overheerst. De evaluatiepraktijk peilt onvoldoende naar de toepassingsgerichte leerplandoelstellingen. Op stage gebeurt dat wel, maar enkel toegespitst op één doelgroep. Dat is onvoldoende om te voldoen aan de verwachtingen van het leerplan. Praktijkgerichte, competentiegerichte evaluatiemethodieken zijn zeldzaam in de onderwijspraktijk. Evaluatie van stage gebeurt op basis van geclusterde leerplandoelstellingen. De stagebegeleiders onderbouwen hun evaluatie sterk inhoudelijk. Duidelijke criteria om tot een objectief eindoordeel te komen, ontbreken. De zes componenten en stage tellen gelijkwaardig mee in het eindresultaat. Stage krijgt een groter gewicht bij deliberatie.

De geïntegreerde proef (GIP) is gekoppeld aan stage. De leerlingen krijgen voldoende informatie en een duidelijke leidraad voor hun GIP. In de GIP komen de leerplandoelstellingen geïntegreerd aan bod, zodat de theorie op de praktijk wordt afgestemd. De GIP bevat zowel een product- als een procesevaluatie en duidelijke evaluatiecriteria. Enkel de omzetting naar punten is niet transparant.

Rapporteringspraktijk

*Leerondersteunend
Transparantie*

De rapporten bevatten weinig kwalitatieve informatie. De eindevaluatie van stage resulteert in een uitgebreid verslag dat de ontwikkeling, kwaliteiten en werkpunten van de leerling weergeeft. Bij de tussentijdse stage-evaluatie krijgen de leerlingen uitgebreid feedback waarmee ze aan de slag kunnen.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Het leerklimaat is veilig en aangenaam. De afstand tussen de leraren en leerlingen is klein. Het lerarenteam detecteert snel noden en leerlingen signaleren vlot problemen.

De leerbegeleiding is sterk leraarafhankelijk. Het cursusmateriaal varieert van sterk gestructureerd tot veeleer ongestructureerd. Toetsen bevatten soms schrijfkaders en soms staan alle vragen op een rijtje achter elkaar.

De stagebegeleiding verloopt intensief. Stagebegeleiders stemmen het aantal stagebezoeken af op de noden van de leerlingen.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De leraren overleggen veelvuldig informeel en formeel in de vakgroep orthopedagogie. Zo hebben ze recentelijk nog enkele bijsturingen aangebracht aan de GIP. De vakgroep heeft een zeer grote inhoudelijke vakexpertise niet alleen door de opleiding en de werkervaring van de leden maar ook door de veelvuldige contacten met het werkveld. De vakgroep integreert onvoldoende competentieontwikkende werkvormen en evaluatiemethodieken in haar onderwijspraktijk zoals het leerplan vereist, wat wijst op een nascholingsbehoefte.

4.1.1.4 Frans in tso tweede graad in de studierichtingen Lichamelijke opvoeding en sport en Sociale en technische wetenschappen (leerplan D/2012/7841/057)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen worden niet in voldoende mate gerealiseerd. Het aanbod en de leerlingenevaluatie beantwoorden onvoldoende aan het leerplanconcept. Verscheidene klassen halen nipt voldoende tot onvoldoende resultaten.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

In het aanbod is er een tweedeling tussen kennis en vaardigheden, zodat kennisverwerving in te grote mate een doel op zich blijft. De ontwikkeling van taalkennis en de groei van communicatieve vaardigheid verlopen daardoor te weinig interactief en te onevenwichtig.

De receptieve en productieve vaardigheden komen weliswaar aan bod in het onderwijs- en leerproces, maar op een te laag verwerkings- en beheersingsniveau. De leerplandoelstellingen worden met een variatie van tekstsoorten nagestreefd, maar onvoldoende gerealiseerd in hoofde van de leerlingen. Er is qua niveau een heterogene instroom en neveninstroom in de tweede graad, waardoor de leraren nog veel moeten inzetten op het bijbrengen van ondersteunende kennis voor de uitvoering van opdrachten. Een goede articulatie, de kennis van elementaire woordenschat en het correcte gebruik van elementaire grammaticale regels zijn bij een aantal leerlingen nog geen verworvenheden. In sommige klassen spreekt de meerderheid van de leerlingen niet spontaan de doeltaal.

De lexicale en grammaticale basiskennis raakt moeilijk ingeslepen, zodat de transfer naar het actieve gebruik daarvan weinig vlot verloopt. De aangeleerde lexicale en grammaticale elementen functioneel kunnen inzetten om receptieve en productieve taaltaken uit te voeren, zijn leerplandoelstellingen die op het leerlingenniveau dan ook in onvoldoende mate worden gerealiseerd, ondanks de doelgerichte inspanningen van de leraren.

De interculturele component krijgt voldoende aandacht. De leerlingen maken kennis met socio-culturele aspecten van de francofone wereld.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De school voldoet aan de minimale materiële vereisten. Zij stelt de nodige leermiddelen ter beschikking van het vak. De leraren integreren ICT in de lessen.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

In de leerlingenevaluatie komen de verscheidene leerplancomponenten aan bod, maar zij is onvoldoende valide, gezien de vraagstelling die aanstuurt op reproductie van elementaire kennis en basiskennis op zich. Net zoals in het aanbod wordt in de evaluatie het integratieprincipe lexicon en grammatica in samenhang met taalhandelingen van de leerlingen binnen de vaardigheden te weinig gevolgd en toegepast.

Aangezien de vaardigheden op het hoogste niveau in de leerplanhiërarchie staan, is er een onlogica in de leerlingenresultaten: sommige leerlingen halen onvoldoende resultaten voor taalbeschouwelijke 'kennis', maar voldoende en zelfs goede resultaten voor de vaardigheden, hoewel die in principe op een hoger verwerkings- en beheersingsniveau moeten worden gesitueerd en gerealiseerd. De puntengewichten en beoordelingscriteria roepen dan ook vragen op, te meer omdat lexicale en grammaticale kennis zowel in de vaardigheids- als in de kennistoetsing als criteria wordt gehanteerd.

De klassikale gemiddelden op schooljaarbasis voor het vak liggen algemeen onder de gemiddelden voor andere vakken. Verscheidene klassen halen nipt voldoende tot onvoldoende resultaten, wat Lichamelijke opvoeding en sport betreft vooral in het eerste leerjaar, wat Sociale en technische wetenschappen betreft, vooral in het tweede leerjaar.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Dankzij het goede klassenmanagement en de vlotte omgang tussen leraren en leerlingen verlopen de lessen in een aangename sfeer. De titularissen doen hun best om de leerlingen te motiveren. Zij ondersteunen hun leerproces met gestructureerd onderwijs. Er is aandacht voor leren leren en leren plannen, ook vanuit de invalshoek van de betrokken vakoverschrijdende eindtermen. Leertips worden gegeven voor de verwerking van de leerstof als voorbereiding op de toetsing.

De leraren spelen in op individuele leermoeilijkheden met remediëringsoefeningen en -opdrachten. Aangezien cognitie nog als een doelstelling op zich wordt aangezien, zijn sommige remediërende initiatieven gericht op kennisverwerving, veeleer dan op vaardigheidsontwikkeling, zodat ze te weinig effectief zijn.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakgroep beschikt over knowhow wat de didactische aanpak en het klassenmanagement betreft. De leden van de vakgroep hebben een gedegen vakkennis en vervullen in hun mondeling en schriftelijk taalgebruik een voorbeeldfunctie. Een doelgerichte visie ontbreekt echter nog wat de integratie van vaardigheden en kennis betreft in het aanbod en in de context van taaltaken. Op het vlak van de leerlingenevaluatie dringen zich professionaliseringsinitiatieven en bijsturingen op.

4.1.1.5 Hotel en voeding in bso derde graad in de studierichting Grootkeuken en in bso derde leerjaar derde graad in de studierichting Gemeenschapsrestaurantie (leerplannen D/2012/7841/029 en D/2012/7841/036)

Voldoet

De leerplandoelstellingen zijn in voldoende mate gerealiseerd. De leerlingenevaluatie is voldoende afgestemd op het leerplan.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum

Tijdens de praktijklessen in de studierichting Gemeenschapsrestaurantie ligt de focus te sterk op de directiekeuken ten koste van de andere contexten. Dit strookt niet met de doelstellingen in het leerplan.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De vakgroep heeft onder impuls van de technisch adviseur een kwaliteitsvol aanbod uitgewerkt, rekening houdend met het leerplanconcept. Alle leerplancompetenties worden per leerjaar als één vak georganiseerd. De vakgroep koppelt de basis- en kerncompetenties aan kennis, vaardigheden en attitudes. De leerinhouden evolueren in de derde graad van kennis en vaardigheden naar attitudes. De leerlingen verwerven de ondersteunende kennis over de verschillende leerjaren heen en volgens een logische lijn. De theorie sluit aan bij de praktijk, de stages en de trends in de grootkeuken. Sommige theoretische lessen vinden plaats in een leskeuken, zodat de stap naar het toepassen gemakkelijk gezet wordt.

De praktijklessen worden progressief opgebouwd, van sterk leraargestuurd bij het begin van de derde graad naar zelfstandig werken op het einde van het specialisatiejaar. De opdrachten evolueren van eenvoudig tot complex en situeren zich in de verschillende contexten in de grootkeukensector, ondanks de te sterke focus op de directiekeuken in de praktijklessen van de studierichting Gemeenschapsrestaurantie.

De vakgroep werkt goed samen met de leraren van de algemene vakken. Doelstellingen zoals het communiceren in het Frans en het zich historisch, geografisch en cultureel situeren kunnen echter grondiger behandeld worden.

Aan de hand van een gemeenschappelijk jaarplan heeft de vakgroep zicht op de kwantitatieve dekkingsgraad van de doelstellingen. Het jaarplan geeft aan met welke diepgang de basis- en kerncompetenties behandeld worden. Ondanks het grondig opvolgen van de realisatie van de competenties vertoont het aanbod een aantal hiaten. Leerlingen krijgen onvoldoende de kans om gebruik te maken van courante softwareprogramma's die aansluiten bij bepaalde functies in de grootkeuken en het economaat. Het kennismaken met verschillende betalingssystemen komt beperkt aan bod.

De leerlingen krijgen voldoende kansen om met bepaalde producten te experimenteren en aan menuplanning te doen via 'open atelier'.

In het zevende specialisatiejaar organiseert de school het project 'oefenchef' in de grootkeuken van de school. De leerlingen zijn met een beurtrol verantwoordelijk voor het opvolgen van het productieproces bij de leerlingen van het vijfde of zesde jaar. De 'oefenchef' besteedt aandacht aan de noodzakelijke bijstellingen om de kwaliteit van het eindproduct te bewaken. De leerlingen hebben hierbij oog voor veiligheid en voedselveiligheid in het productieproces, maar ook aspecten rond personeelsbeleid worden geoefend.

Naast de vorming op school zijn stages een essentieel onderdeel van de opleiding. De school organiseert blokstages in de verschillende leerjaren. Tijdens de stage kunnen leerlingen de in de school verworven doelstellingen verdiepen. De leerlingen lopen stage in verschillende contexten van de grootkeuken zodat zij met verschillende productie- en distributiesystemen in contact komen. Elke leerling heeft een activiteitenlijst met individuele werkpunten. De leerlingen rapporteren via een dagverslag aan de stagebegeleider. Aan de stages is een reeks interessante opdrachten verbonden die nauwgezet opgevolgd worden. Hoewel in de praktijklessen van de studierichting Gemeenschapsrestauratie de focus te sterk op de directiekeuken ligt, verwerven de leerlingen globaal genomen de leerplandoelstellingen.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatiepraktijk is in volle ontwikkeling. Alle competenties worden door de vakgroep permanent geëvalueerd. De vakgroep heeft aan de hand van een taartdiagram een waardenverdeling gemaakt van de te bereiken basis- en kerncompetenties, algemene doelstellingen en attitudes.

De vakgroep mist echter duidelijke beoordelingscriteria om de evaluatie voldoende eenduidig en valide te laten verlopen. Voor bepaalde opdrachten zijn criteria aanwezig, voor andere opdrachten zijn ze in ontwikkeling.

De leraren stimuleren zelf- en peerevaluatie bij hun leerlingen. Hoewel die evaluatievormen worden toegepast, worden nog kansen gemist om leerlingen te stimuleren hun sterke punten en werkpunten aan te geven.

Via een eenvoudig rapporteringssysteem brengt elke leraar punten in om een bepaalde competentie te scoren.

De geïntegreerde proef is kwaliteitsvol. Er is samenwerking tussen de leerlingen van het tweede jaar van de derde graad en het derde jaar van de derde graad voor het praktijkgedeelte. De keuze van de opdrachten is afgestemd op het profiel van de 'Grootkeuken' of op het profiel van de 'Gemeenschapsrestaurantie'. De opdrachten bevatten een individuele opdracht en een groepsopdracht. Een informatiebundel geeft duidelijk de verwachtingen, richtlijnen en puntenverdeling weer. Voor de beoordeling van de proef primeert de procesevaluatie. De geïntegreerde proef wordt beoordeeld door de vakleraren en door externe deskundigen.

Uitrusting
*ICT
 Inzet uitrusting
 Leermiddelen*

De school heeft duidelijk inspanningen geleverd om te investeren in een infrastructuur en uitrusting die voldoen aan de vereiste hygiënenormen. De grootkeuken voldoet aan de minimale vereisten voor de productie van maaltijden. De selfservice van de school beperkt het oefenen van de bepaalde distributiemogelijkheden. Op het moment van de doorlichting liep een dossier voor de renovatie van het selfservicegedeelte. Sommige lessen vinden plaats in een vaklokaal. Het vaklokaal is verouderd en biedt weinig mogelijkheid tot ICT-integratie.

Leerbegeleiding
*Preventief
 Curatief*

De lessen verlopen in een aangenaam en veilig leerklimaat. De relatie met de leerlingen is respectvol en motiverend. Doordat de klasgroepen vrij klein zijn, zijn alle leerlingen bij het lesgebeuren betrokken. De leraren leveren inspanningen om hun leerlingen te begeleiden tijdens hun leerproces. Binnen de vakgroep krijgen de VOET leraren veel aandacht. De leerlingen worden nauwgezet opgevolgd in hun leertraject. Leraren maken gebruik van eigentijdse en gevarieerde werkvormen om de leerlingen uit te dagen en hen te laten groeien in competentie. De leerlingen krijgen echter te weinig gelegenheden om via ICT-opdrachten in groep of zelfstandig leerstofonderdelen te verwerken. De zelfontwikkelde leerlingendocumenten zijn doorgaans van goede kwaliteit en weerspiegelen de consecutieve opbouw van de leerstof. De mogelijkheden die het leerplan biedt voor integratie van de theorie in de praktijk worden benut. Regelmatig organiseren de leraren bedrijfs- en beursbezoeken of worden gastsprekers uitgenodigd.

Deskundigheidsbevordering
*Overleg
 Vorming*

Het vakoverleg beperkt zich niet louter tot praktische en organisatorische afspraken. Onder impuls van de technisch adviseur heeft de vakgroep de laatste jaren sterk ingezet op pedagogisch-didactische thema's. Momenteel werkt de vakgroep samen rondom competentiegericht evalueren. Het nieuwe competentierapport is hier een resultaat van. De vakgroep investeert in horizontaal en verticaal overleg. De samenwerking van de vakgroep met de leraren algemene vorming versterkt de gelijkgerichte visie op de opleiding en leidt naar afstemming van vakken op elkaar zowel naar planning als naar inhoud. De leraren waarderen de vakgroepwerking. Er is een grote bereidheid tot professionele ontwikkeling. Leraren nemen regelmatig deel aan vormingen. De nascholingservaringen worden uitgewisseld met de collega's.

4.1.1.6 Lichamelijke opvoeding en sport in aso tweede en derde graad in de studierichting Sportwetenschappen (leerplannen D/2006/0279/026 en D/2006/0279/027)

Voldoet

De leerlingen realiseren de leerplandoelstellingen en eindtermen. De evaluatie is valide. De aanwezige sportinfrastructuur ondersteunt de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Wat het realiseren van de bewegingsgebonden leerplandoelstellingen, eindtermen en de specifieke eindtermen (SET) betreft, ligt de nadruk op de component motorische competentie. Er is een evenwichtige spreiding van de realisatie van deze leerplandoelstellingen over de hele schoolweek en over de verschillende bewegingsgebieden. De leerplandoelstellingen in verband met verdiepen en verbreden van verschillende bewegingsgebieden en verantwoord en veilig bewegen zijn kwaliteitsvol uitgewerkt. Geconcretiseerde leerlijnen bestaan voor de sporttakgebonden leerplandoelstellingen en zijn vervat in een uitgebreid deelschoolwerkplan.

Het frequente gebruik van leerlinggestuurde werkvormen ondersteunt de realisatie van de bewegingsgebonden leerplandoelstellingen in verband met zelfstandig werken en reflecteren over bewegen. Leerlingen gebruiken regelmatig kijk- en taakwijzers en reflecteren over het bewegen aan de hand van videofeedback.

De aandacht voor de persoonsgebonden doelen wordt weerspiegeld in een afzonderlijke leerlijn en SAM-schalen die de vakgroep ontwikkelde. De leerlingen worden voorafgaand aan een activiteitsperiode op de hoogte gebracht van het gewenste gedrag.

De SET in verband met de component samenleving en de onderzoeks-competentie worden voldoende gerealiseerd. De vakwerkgroep is nog zoekende om de onderzoekstechnieken uit een wetenschapsdomein geïntegreerd op beweging toe te passen. De leerlingen leren wel informatie te verzamelen, te ordenen en te bewerken. Conclusies worden systematisch gerapporteerd maar weinig geconfronteerd met andere standpunten.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De school beschikt over voldoende sportinfrastructuur en leermiddelen om de leerplandoelstellingen te realiseren. Voldoende buitenaccommodaties, een zaal voor ritmische expressievormen en een ruime sporthal maken het de leerlingen mogelijk te oefenen in reële sportcontexten. Het zwembad is iets verder weg van de school.

De planning van het zaalrooster is goed doordacht en draagt bij tot een evenwichtige realisatie van de verschillende leerplandoelstellingen in verschillende periodes.

De leerlingen krijgen weinig kansen om ICT te gebruiken als ondersteuning van hun leerproces, in de eerste plaats omdat de beschikbaarheid van ICT zeer beperkt is. Leerlingen krijgen disciplinegebonden de mogelijkheid hun bewegingen bij te sturen en te leren over bewegen door middel van videofeedback. Dat is onder meer het geval voor het gymnastiekonderwijs.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Er is een evaluatiesleutel afgesproken voor de evaluatie van de sportdisciplines. Die bepaalt de verhouding tussen prestatie, vaardigheden en attitudes. Voor de verschillende vakonderdelen zijn de evaluatie-inhouden en evaluatiecriteria representatief voor de leerplandoelstellingen. De evaluatie-inhouden, de observatiepunten en de criteria krijgen een opbouw over de graden heen. De rapportering is transparant. Leerlingen en ouders krijgen een helder beeld van de wijze waarop de totaalscore voor lichamelijke opvoeding tot stand komt. In de rapportering wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de proces- en de productevaluatie. Daarnaast krijgen de leerlingen en de ouders informatie over de gedragscomponent in een afzonderlijk attituderapport
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het prestatieniveau van de leerlingen is voor de meeste sportdisciplines behoorlijk. In de sportpractica worden zowel leraar- als leerlinggestuurde werkvormen gehanteerd, waardoor binnenklasdifferentiatie en remediëring aan bod komen. In structurele remediëring is voorzien voor gymnastiek, balspelen en zwemmen. Voor atletiek worden trainingsprogramma's opgesteld. De vakgroep engageert zich voor de organisatie van klassencompetities en sportactiviteiten. De mogelijkheid om de leerlingen hiervoor leiding te laten nemen en de ondersteunende rollen op een hoger beheersingsniveau uit te voeren wordt nog niet aangewend. De beginsituatie van leerlingen die instromen wordt aan de hand van een instaptest bepaald. De resultaten van de deze oriënterende testen worden besproken met leerlingen en ouders. Adviezen en werkpunten worden geformuleerd. Het elektronisch leerplatform wordt nog te weinig gebruikt om leerlingen te remediëren of extra kansen te geven om te leren over bewegen. Het leerplan beveelt nochtans het gebruik van een individueel (elektronisch) portfolio aan. Het werken met deze sportfolio helpt leerlingen hun kennis van de verschillende bewegingsgebieden te verbreden en te verdiepen en stimuleert het zelfstandig en reflecterend leren.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	De vakgroepwerking is gebaseerd op betrokkenheid en vakinhoudelijke deskundigheid. De leraren nemen regelmatig initiatief voor collegiaal overleg en bijscholing. De meeste leraren volgen vakgebonden nascholingen.

4.1.1.7 Lichamelijke opvoeding en sport in tso tweede en derde graad in de studierichting Lichamelijke opvoeding en sport (leerplannen D/1999/0279/052 en D/2010/7841/007)

Voldoet

De leerlingen realiseren de leerplandoelstellingen en eindtermen. De evaluatie is valide. De aanwezige sportinfrastructuur ondersteunt de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Wat betreft het realiseren van de bewegingsgebonden leerplandoelstellingen en eindtermen ligt de nadruk op de component motorische competentie. Er is een evenwichtige spreiding van de realisatie van deze leerplandoelstellingen over de hele schoolweek en over de verschillende bewegingsgebieden. De leerplandoelstellingen in verband met verdiepen en verbreden van verschillende bewegingsgebieden en verantwoord en veilig bewegen, zijn kwaliteitsvol uitgewerkt. Geconcretiseerde leerlijnen bestaan voor de sporttakgebonden leerplandoelstellingen en zijn vervat in een uitgebreid deelschoolwerkplan.
---	---

Het frequente gebruik van leerlinggestuurde werkvormen ondersteunt de realisatie van de bewegingsgebonden leerplandoelstellingen in verband met zelfstandig werken en reflecteren over bewegen. Leerlingen gebruiken regelmatig kijk- en taakwijzers en reflecteren over het bewegen aan de hand van videofeedback.

De aandacht voor de persoonsgebonden doelen wordt weerspiegeld in een afzonderlijke leerlijn en SAM-schalen die de vakgroep ontwikkelde. De leerlingen worden voorafgaand aan een activiteitsperiode op de hoogte gebracht van het gewenste gedrag.

De geïntegreerde proef (GIP) krijgt een kwaliteitsvolle invulling door een geïntegreerde en projectmatige aanpak. Een aantal vakoverschrijdende competenties zoals keuzes maken, plannen en voorbereiden, probleemoplossend denken en reflecteren en bijsturen komt expliciet aan bod.

De leerplandoelstellingen voor de onderzochte theoretische vakken anatomie en fysiologie komen voldoende aan bod. Er worden verbanden gelegd tussen de verschillende stelsels, de structuur wordt herhaald en het accent ligt op de werking bij de verschillende sportactiviteiten.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De school beschikt over voldoende sportinfrastructuur en leermiddelen om de leerplandoelstellingen te realiseren. Voldoende buitenaccommodaties, een zaal voor ritmische expressievormen en een ruime sporthal maken het de leerlingen mogelijk te oefenen in reële sportcontexten. Het zwembad is iets verder weg van de school.

De planning van het zaalrooster is goed doordacht en draagt bij tot een evenwichtige realisatie van de verschillende leerplandoelstellingen in verschillende periodes.

De leerlingen krijgen weinig kansen om ICT te gebruiken als ondersteuning van hun leerproces. In de eerste plaats omdat de beschikbaarheid van ICT zeer beperkt is. Leerlingen krijgen disciplinegebonden de mogelijkheid hun bewegingen bij te sturen en te leren over bewegen door middel van videofeedback. Dat is onder meer het geval voor het gymnastiekonderwijs.

Zoals het leerplan het aanbeveelt, worden de theorievakken overwegend gegeven in een vaklokaal dat uitgerust is met computer, overheadprojector en schaalmodellen. Hierdoor wordt de interesse en het inzicht van de leerlingen positief beïnvloed.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

Er is een evaluatiesleutel afgesproken voor de evaluatie van de sportdisciplines. Deze bepaalt de verhouding tussen prestatie, vaardigheden en attitudes. Voor de verschillende vakonderdelen zijn de evaluatie-inhouden en evaluatiecriteria representatief voor de leerplandoelstellingen. De evaluatie-inhouden, de observatiepunten en de criteria krijgen een opbouw over de graden heen.

De proefwerken van de onderzochte theoretische vakken zijn zorgvuldig opgesteld. De proefwerkvragen zijn voorzien van een puntentelling per vraag, zodat de leerlingen voldoende zicht krijgen op de belangrijkheid van de leerplandoelstellingen en -inhouden en op het tot stand komen van de beoordeling. De proefwerkvragen peilen naar verschillende beheersingsniveaus. Zowel kennis, inzicht en toepassing worden bevraagd.

De rapportering is transparant. Leerlingen en ouders krijgen een helder beeld van de wijze waarop de totaalscore voor lichamelijke opvoeding tot stand komt. In de rapportering wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de proces- en de productevaluatie. Daarnaast krijgen de leerlingen en de ouders informatie over de gedragscomponent in een afzonderlijk attituderapport.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Het prestatieniveau van de leerlingen is voor de meeste sportdisciplines behoorlijk. In de sportpractica worden zowel leraar- als leerlinggestuurde werkvormen gehanteerd, waardoor binnenklasdifferentiatie en remediëring aan bod komen.

In structurele remediëring is voorzien voor gymnastiek, balspelen en zwemmen. Voor atletiek worden trainingsprogramma's opgesteld.

De vakgroep engageert zich voor de organisatie van klassencompetities en sportactiviteiten. De mogelijkheid om de leerlingen hiervoor leiding te laten nemen en de ondersteunende rollen op een hoger beheersingsniveau uit te voeren wordt nog niet aangewend.

De beginsituatie van leerlingen die instromen wordt aan de hand van een instaptest bepaald. De resultaten van de deze oriënterende testen worden besproken met leerlingen en ouders. Adviezen en werkpunten worden geformuleerd.

De cursussen van de onderzochte theoretische vakken zijn kwaliteitsvol uitgewerkt met aanbevelingen voor 'leren leren'. De leraren hanteren veel beeldmateriaal en stemmen de cursus af op de leerstijl van de leerlingen.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De vakgroepwerking is gebaseerd op betrokkenheid en vakinhoudelijke deskundigheid. De leraren nemen regelmatig initiatief voor collegiaal overleg en bijscholing. De meeste leraren volgen vakgebonden nascholingen.

4.1.1.8 Nederlands in tso tweede graad in de studierichtingen Lichamelijke opvoeding en sport en Sociale en technische wetenschappen (leerplan D/2012/7841/001)

Voldoet

Het onderwijsaanbod is voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De school biedt het vak materiële ondersteuning conform de minimale leerplanvereisten. De leerlingenresultaten voldoen.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De eindtermen en leerplandoelstellingen vormen de uitgangspunten van het onderwijs- en leerproces. De receptieve en productieve vaardigheden van de leerlingen worden ontwikkeld op de vereiste verwerkingsniveaus, al is dat minder het geval wat het structurerende verwerkingsniveau bij de ontwikkeling van de luistervaardigheid betreft. Het leerplangamma van tekstsoorten wordt voldoende geëxploreerd.

Het integratieprincipe dat het leerplan voorschrijft, wordt toegepast. Dat blijkt uit de koppeling van luisteren en spreken/gesprekken voeren, respectievelijk van lezen en schrijven. Ook zijn er aanzetten tot de integratie van vaardigheden, taalbeschouwing en literatuur/literaire competentie, al worden leraar- en leerjaargebonden verschillende accenten gelegd. Taalbeschouwing wordt nog niet algemeen opgevat als een samengaan van kunnen en kennen. Die component wordt in zekere mate nog gereduceerd tot het aanbod van geïsoleerde spraakkunstige en lexicale inhouden, respectievelijk van spellingregels en -oefeningen, zodat inzicht in het taalsysteem niet systematisch gegenereerd wordt vanuit de reflectie op eigen en andermans taalgebruik.

De literatuurcomponent heeft een aandeel in het aanbod. Bij de behandeling van literaire teksten wordt overwegend uitgegaan van de tekstervarende manier van lezen op het niveau van de leerlingen.

Uitrusting
*ICT
 Inzet uitrusting
 Leermiddelen*

De school ondersteunt het onderwijs Nederlands conform de minimale materiële leerplanvereisten. De vakgroepleden zetten de beschikbare apparatuur in en integreren ICT in de lessen.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
 Volledigheid
 Beheersingsniveau
 Transparantie*

De evaluatie is gespreid. Toetsen, taken en examens maken er deel van uit. De vragen en opdrachten peilen naar kennis, vaardigheden en inzicht. Taalbeschouwelijke kennis en inzicht worden algemeen nog te weinig getoetst en beoordeeld in de context van taaltaken. De toetsing van taalbeschouwelijke kennis op zich strookt niet met de leerplanvisie op de component taalbeschouwing. De toetsing van literatuur/literaire competentie roept soms vragen op, omdat ze niet uitgaat van de tekstervaring. Wanneer een leerling een foute verhaalsoort opgeeft, lijkt het niet logisch dat hij vervolgens toch nog kan scoren met de vermelding van bepaalde tekstsoortkenmerken. De instructietaal in sommige examenkopijen is voor verbetering vatbaar.

Leerjaargebonden is er telkens een gezamenlijke en gelijkgerichte aanpak, maar leerjaaroverstijgend is er geen gelijkgerichtheid. De puntenverdeling en puntengewichten zijn in beide leerjaren voor herziening vatbaar, met het oog op een grotere transparantie voor de leerlingen en met het oog op een betere aansluiting van de toetsing bij de eindtermen en leerplandoelstellingen.

De klassengemiddelden op schooljaarbasis zijn vrij laag in beide studierichtingen, maar voldoen, zij het nipt in enkele gevallen (klassen a en b in II,1 Lichamelijke opvoeding in sport, klas a in II,1 Sociale en technische wetenschappen). Individuele tekorten voor Nederlands sporen meestal met tekorten of zwakke resultaten voor andere vakken.

Leerbegeleiding
*Preventief
 Curatief*

Het klassenmanagement is doordacht. Naast het leergesprek worden activerende werkvormen toegepast. Vormen van zelfevaluatie en wederzijdse evaluatie op leerlingenniveau bevorderen de zelfsturing, de betrokkenheid en de interactiviteit. De leraren maken het onderwijs Nederlands aan de hand van ICT-gebruik en projecties zo aanschouwelijk mogelijk.

Op het vlak van preventie zetten de leraren in op leren leren en leren structureren, onder meer aan de hand van de OVUR-procedure, die ook in de toetsing wordt gebruikt (OVUR = oriënteren - voorbereiden - uitvoeren - reflecteren). Aangezien de evaluatie niet altijd beantwoordt aan de validiteitsvereisten, is ook de remediëring niet altijd leerdoelgericht.

Deskundigheidsbevordering
*Vorming
 Overleg*

Er is formeel en informeel overleg binnen de vakgroep. Het overleg gaat onder meer over de implementatie van het nieuwe leerplan en de evaluatie van de klaspraktijk, de ontwikkeling van leerlijnen en de verticale samenhang, graadgebonden en graadoverstijgend. De vakgroep heeft een dynamische werking ontplooid die afgestemd is op professioneel handelen en kwaliteitsverbetering. Met betrekking tot de leerlingenevaluatie dringen professionaliseringsinitiatieven zich op.

4.1.1.9 Project algemene vakken (pav) in bso tweede graad in de studierichting Restaurant en keuken (leerplan D/2012/7841/014)

Voldoet

Het onderwijsaanbod beantwoordt in voldoende mate aan de leerplandoelstellingen. De school voldoet aan de minimale materiële leerplanvereisten. De leerlingresultaten voldoen.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Het leerplan vormt het uitgangspunt van het onderwijsaanbod. De realisatie van het vak bevordert de persoonlijkheidsvorming, de sociale vorming en de zelfredzaamheid van de leerlingen, zowel in de schoolse als in de maatschappelijke context. Conform de algemene principes van het pav-curriculum kadert de vakgroep de leerinhouden thematisch en projectmatig. Zij koppelt daarbij terug naar de eindtermen en leerplandoelstellingen met het oog op de competentieontwikkeling van de leerlingen. Positief is ook de bewuste inkleuring naar de specificiteit van de studierichtingen.
---	--

Voor de realisatie wordt bewust uitgegaan van de doelstellingen zoals ze in het leerplan geclusterd zijn. 'Informatieverwerving en -verwerking' gebeurt aan de hand van tekst- en beeldmateriaal en met behulp van verschillende soorten bronnen. Door het aanbod van thema's waarin verschillende clusters zijn verwerkt, worden doelstellingen onder 'informatieverwerving en -verwerking', 'probleemoplossend denken' en 'individueel werk en groepswork' gecombineerd en geïntegreerd gerealiseerd. De cluster 'maatschappelijke participatie' krijgt een aandeel in het aanbod, al dragen sommige leerinhouden weinig bij tot inzichtelijk leren en bieden ze weinig meerwaarde voor de realisatie van doelstellingen met betrekking tot tijd- en ruimtebewustzijn. Leerplandoelstelling 23 ('vanuit de actualiteit en op basis van eigen ervaringen illustreren dat het dagelijks leven ingebed ligt tussen verleden en toekomst'), leerplandoelstelling 24 ('aspecten van het dagelijkse leven van mensen uit een andere tijd of op een andere plaats met het eigen leven vergelijken') en leerplandoelstelling 27 ('wereldproblemen bondig omschrijven') worden in sommige thematische contexten weinig doeltreffend gerealiseerd, hoewel ze zich in principe daartoe lenen (cf. het thema 'De middeleeuwen').

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Er wordt voldaan aan de minimale materiële leerplanvereisten. Leerlingen krijgen de lessen pav in een voldoende leerkrachtige omgeving. De vakgroep zet de materiële middelen ook consequent in en integreert ICT in de lespraktijk.
---	--

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Zowel de formatieve als de summatieve evaluatie zijn voldoende representatief, maar beantwoorden niet altijd aan de validiteitsvereisten. Het functioniteitsprincipe wordt in geen van beide volledig consequent gevolgd. Er is nog een aandeel 'kennis', met vorig schooljaar onder meer vragen die het weetjesniveau niet overstijgen, wat niet de bedoeling van het pav-curriculum is. Ze zijn met andere woorden weinig of niet indicatief voor het beheersingsniveau van de leerlingen ten aanzien van de leerplandoelstellingen.
---	--

Leerbegeleiding Het klassenmanagement is goed. Activerende werkvormen worden toegepast die de betrokkenheid van de leerlingen vergroten.

*Preventief
Curatief*

De studiebegeleiding is zowel preventief als curatief. Veel aandacht gaat naar afspraken, procedures, structuurkaders en strategieën als ondersteunende elementen in het leerproces. Ook worden in geval van specifieke problemen of leermoeilijkheden remediëringsoefeningen aangeboden om individuele noden te lenigen. De leerlingengroepen zowel in het eerste als in het tweede leerjaar geven blijk van betrokkenheid en een positieve ingesteldheid, wat erop wijst dat de attitudevorming binnen het vak kwaliteitsvol is.

Deskundigheidsbevordering Er is een dynamische vakgroepwerking, die een kader biedt waarin leraren in de tweede en derde graad elkaar ondersteunen en waarin werk wordt gemaakt van een degelijke aanvangsbegeleiding. Op grond van behoefteonderzoek en met het oog op kwaliteitsverhoging wordt werk gemaakt van doelgerichte professionalisering.

*Overleg
Vorming*

4.1.1.10 Wiskunde in aso tweede graad in de studierichting Sportwetenschappen (leerplan D/2002/0279/047)

Voldoet

De eindtermen en de leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet. De evaluatie is voldoende representatief en transparant. De leerbegeleiding is vooral remediërend.

Onderwijsaanbod De aangeboden leerplandoelstellingen worden in 't algemeen kwaliteitsvol behandeld. De wiskundevorming is degelijk en voldoende afgestemd op de verwachte verwerkingsniveaus van het leerplan. Toch zijn er enkele knelpunten in het aanbod. Alle componenten komen aan bod, maar de verhoudingen zijn niet evenwichtig. Overaccentuering van getallenleer in het begin van het eerste leerjaar en van tweedegraadsfuncties in het begin van het tweede leerjaar zetten het aantal lestijden voor de andere onderwerpen onder druk. De leerlingen realiseren daardoor de doelstellingen m.b.t. stelsels, vectoren, en tellen/kansrekenen gebrekkig of sommige ervan soms helemaal niet.

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De leerlingen krijgen de leerplandoelstellingen i.v.m. vaardigheden en attitudes veeleer impliciet aangeboden doorheen heel het curriculum. Er is geen gerichte invulling hiervoor uitgewerkt en de aanpak kadert onvoldoende in een doordachte leerlijn doorheen de graad. Het onderdeel 'gereedschapskist meetkunde' wordt gepast aangewend om de vaardigheden bij het exploreren van meetkunde aan te scherpen.

Uitrusting De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet. De meeste lokalen beschikken over projectiemogelijkheden en een pc met internettoegang. De leraren doen er regelmatig een beroep op ter ondersteuning van hun didactiek. Tijdens de lessen en bij de evaluaties hanteren de leraar en de leerlingen vlot een grafisch rekentoestel.

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

Het ICT-gebruik door de leerlingen is echter ook beperkt tot het grafisch rekentoestel. De mogelijkheid om de leerlingen aan de slag te laten gaan in een ICT-lokaal is in de feiten bijna onbestaande, wegens te hoge organisatorische drempels. De leerlingen missen daarmee kansen om wiskundige inzichten op een eigentijdse manier te verwerven via visualisatie, grafische voorstellingen en dito animatie (meetkunde).

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Op vakgroepniveau zijn er nog geen afspraken gemaakt over een doeltreffende manier om de vakgebonden vaardigheden in de evaluatie op te nemen. ‘Dagelijks werk’ steunt vooral op schriftelijke toetsen, waarin meestal aan productevaluatie gedaan wordt. De leraren werken ook wel met elementen van procesevaluatie (taken, voorbereidingen, groepswork, attitudes, ...), maar die worden nog weinig gevaloriseerd in de evaluatiepraktijk.

De examenvragen zijn verzorgd en bevatten een transparante puntenaanduiding. De verdeling over de verschillende leerplancomponenten is voldoende evenwichtig en representatief. Het peil van de examens is in overeenstemming met het beheersingsniveau dat verwacht wordt in de betrokken studierichting.

De resultaten zijn gemiddeld en worden gekleurd door de heterogene instroomcontext van de school. De variantie evolueert gunstig naar het einde van de graad.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De didactische aanpak in de lessen reikt slechts af en toe verder dan het onderwijsleergesprek. Er zijn aanzetten tot het gebruik van meer activerende werkvormen en tot binnenklasdifferentiatie, maar ze zijn nog niet voldoende systematisch ingebouwd.

De toetsen en examens worden besproken met de leerlingen. Bij mindere resultaten worden verbeteringsacties en extra oefeningen aangeboden. Waar gewenst kunnen leerlingen altijd een beroep doen op de leraren voor extra remediëring. Daarnaast worden leerlingen, indien dit nodig blijkt, doorverwezen naar vormen van structurele leerbegeleiding. De effectiviteit van de acties wordt echter nog niet stelselmatig bewaakt. Bovendien is er niet altijd voldoende aandacht voor de tussenfase van bijsturing en uitleg. Leerlingen met eventuele leerstoornissen kunnen een beroep doen op compenserende maatregelen.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakgroepwerking is verticaal georganiseerd over alle graden en onderwijsvormen heen. Op de agenda staan meestal vakorganisatorische onderwerpen, maar de vakgroep levert waardevolle inspanningen om ook pedagogisch-didactische onderwerpen aan te snijden (bv. dyscalculie). Taken en verantwoordelijkheden worden gedelegeerd, documenten en cursusmateriaal worden vlot uitgewisseld. Waar mogelijk stelt de vakgroep de jaarplannen en de examens gezamenlijk op. De werking zorgt onmiskenbaar voor een dynamiek.

Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting hebben enkele leraren, meestal op eigen initiatief, diverse nascholingen gevolgd. De vakgroep zet zich in om de deskundigheidsbevordering te bundelen en zo de kwaliteit van het wiskundeonderwijs op school op een systematische wijze te verbeteren. Toch vinden vernieuwingen en didactische ontwikkelingen maar zeer langzaam hun concrete toepassingen in de klaspraktijk, bijvoorbeeld wat de preventieve leerbegeleiding en de procesevaluatie betreft.

4.1.1.11 Wiskunde in tso derde graad in de studierichtingen Techniek-wetenschappen en Sociale en technische wetenschappen (leerplannen D/2004/0279/022 en D/2004/0279/023)

Voldoet

De eindtermen en de leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet. De evaluatie is voldoende representatief. De leerbegeleiding is vooral remediërend.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

In beide studierichtingen worden de aangeboden leerplandoelstellingen in 't algemeen kwaliteitsvol behandeld. De wiskundevorming is degelijk en voldoende afgestemd op de verwachte verwerkingsniveaus van de leerplannen. Alle componenten komen aan bod, maar de verhoudingen zijn niet altijd evenwichtig.

Bij Techniek-wetenschappen wordt zeer veel nadruk gelegd op 'analyse'-thema's. Daardoor komen o.a. de verplichte uitbreidings- en keuzeonderwerpen onder druk te staan. De leerlingen realiseren de doelstellingen daarvan niet altijd even diepgaand. Dat geldt mutatis mutandis ook voor Sociale en technische wetenschappen, waar de leerlingen bijvoorbeeld sommige doelstellingen van 'financiële algebra' niet realiseren wegens tijdsgebrek. Dat ontstaat omdat de overaccentuering van '(afgeleiden van) veeltermen' onevenredig veel lestijden in beslag neemt. De heterogene instroom in het eerste leerjaar kan hiervoor slechts gedeeltelijk als reden ingeroepen worden.

In beide studierichtingen krijgen de leerlingen de leerplandoelstellingen i.v.m. vaardigheden en attitudes veeleer impliciet aangeboden doorheen heel het curriculum. Er is geen gerichte invulling uitgewerkt, bv. aan de hand van een doordachte leerlijn. De leerlingen missen daarmee kansen op een explicitering van een belangrijk onderdeel van hun vorming, met het oog op hun vervolgopleiding of van hun latere beroepsloopbaan.

De recente initiatieven rondom 'mathematisering' gaan in de goede richting en kunnen een bruggenhoofd zijn om ook stappen te zetten op het gebied van de didactische aanpak van vaardigheden en attitudes.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet. De meeste lokalen beschikken over projectiemogelijkheden en een pc met internettoegang. De leraren doen er regelmatig een beroep op ter ondersteuning van hun didactiek. Tijdens de lessen en bij de evaluaties hanteren de leraar en de leerlingen vlot een grafisch rekentoestel.

Het ICT-gebruik door de leerlingen is echter ook beperkt tot het grafisch rekentoestel. De mogelijkheid om de leerlingen aan de slag te laten gaan in een computer- of ICT-lokaal is in de feiten bijna onbestaande, wegens te hoge organisatorische drempels. De leerlingen missen daarmee kansen om aan te sluiten bij eigentijdse ontwikkelingen om wiskundige inzichten te verwerven en in te slijpen.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

Op vakgroepniveau zijn er nog geen afspraken gemaakt over een doeltreffende manier om de vakgebonden vaardigheden in de evaluatie op te nemen. 'Dagelijks werk' steunt vooral op schriftelijke toetsen, waarin meestal aan productevaluatie gedaan wordt. Elementen van procesevaluatie (taken, voorbereidingen, groepswerk, attitudes, ...) komen voor, maar de intensiteit en het belang voor de evaluatiepraktijk verschillen van leraar tot leraar.

De examenvragen zijn verzorgd en bevatten een consequente puntenaanduiding, al is die hier en daar niet fijnmazig genoeg om voldoende transparant te zijn. De verdeling over de behandelde leerplancomponenten is voldoende evenwichtig en representatief. Het peil van de examens is in overeenstemming met de gemiddelde beheersingsniveaus die verwacht worden in de betrokken studierichting. Toch beklemtonen de vragen vaak in hoge mate de reproductie van kennis en routines. De hogere verwerkingsniveaus van abstraherende begripsvorming en productieve toepassingsgerichtheid worden weinig vooropgesteld en bereikt.

De resultaten zijn gemiddeld en worden gekleurd door de heterogene instroomcontext van de school.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De didactische aanpak in de lessen reikt slechts af en toe verder dan het onderwijsleergesprek. Er zijn aanzetten tot het gebruik van meer activerende werkvormen en tot binnenklasdifferentiatie, maar ze zijn leraargebonden en nog niet voldoende systematisch. De grootte van de klassen en de weekinroostering werken soms belemmerend.

De leerbegeleiding is vooral curatief. De toetsen en examens worden besproken met de leerlingen. Bij mindere resultaten worden verbeteringsacties en extra oefeningen aangeboden. Waar gewenst kunnen leerlingen altijd een beroep doen op de leraren voor extra remediëring. De verantwoordelijkheid wordt vooral bij de leerlingen gelegd, al treden sommige leraren ook gepast directief op. De effectiviteit van de acties wordt echter nog niet stelselmatig bewaakt. Bovendien is er niet altijd voldoende aandacht voor de tussenfase van bijsturing en uitleg. Leerlingen met eventuele leerstoornissen kunnen een beroep doen op compenserende maatregelen.

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Vorming

De vakgroepwerking is verticaal georganiseerd over alle graden en onderwijsvormen heen. Op de agenda staan meestal vakorganisatorische onderwerpen, maar de vakgroep levert waardevolle inspanningen om ook pedagogisch-didactische onderwerpen aan te snijden (bv. dyscalculie). Taken en verantwoordelijkheden worden gedelegeerd, documenten en cursusmateriaal vlot uitgewisseld. Waar mogelijk stelt de vakgroep de jaarplannen en de examens gezamenlijk op. De werking zorgt onmiskenbaar voor een dynamiek.

Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting hebben enkele leraren, meestal op eigen initiatief, diverse nascholingen gevolgd. De vakgroep zet zich in om de deskundigheidsbevordering te bundelen en zo de kwaliteit van het wiskundeonderwijs op school op een systematische wijze te verbeteren. Toch vinden vernieuwingen en didactische ontwikkelingen maar zeer langzaam hun concrete toepassingen in de klaspraktijk, bijvoorbeeld wat de preventieve leerbegeleiding en procesevaluatie betreft.

4.1.1.12 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid Doelgerichtheid	De school heeft een impliciete visie op de VOET, die vooral gebaseerd is op haar pedagogisch project en de kenmerken van de leerlingenpopulatie. De school heeft in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst bij de invoering van de geactualiseerde VOET een actieplan uitgetekend. Dat heeft geleid tot een overzicht van de mate waarin de VOET bij alle leerlingengroepen worden nagestreefd. Op schoolniveau wordt bijgestuurd door enkele projecten te vernieuwen of aan te passen. De vakwerkgroepen werden geïnformeerd en aangespoord om bij te sturen vanuit de vakken. Hun VOET-werking wordt veeleer formeel dan inhoudelijk opgevolgd.
Beleid Ondersteuning	De organisatiestructuur functioneert vrij adequaat voor wat het kunnen nastreven van de VOET betreft. De coördinator neemt heel wat praktisch en organisatorisch werk op zich. De directie zorgt voor de inhoudelijke ondersteuning. Een groot deel van de leraren is actief betrokken bij de vakoverschrijdende projectwerking van de school. De school zorgt voor de nodige en aanhoudende communicatie, onder meer via de berichten en de personeelsvergaderingen. De VOET-werking is overzichtelijk in kaart gebracht en wordt constant geüpdatet via de digitale mindmaps. De informatie die hieruit gefilterd wordt, wordt digitaal ter beschikking van de vakwerkgroepen gesteld.
Beleid Doeltreffendheid	De school stelt haar beleidsmatige aanpak van de VOET regelmatig in vraag. Ze evalueert de vakoverschrijdende initiatieven onder meer in relatie tot de beoogde VOET via de elektronische mindmaps. Hierdoor is de inventarisatie zowel inhoudelijk als organisatorisch aangepast. De school is nog zoekende naar meer inhoudelijke criteria om de eigen werking te evalueren. Hiervoor wil ze meer de link leggen tussen de eindtermen van de contexten en de stam waardoor de vakgroepen en de projecten zich meer richten op de VOET die voor hen essentieel zijn.
Beleid Ontwikkeling	De school doet in verschillende fasen van haar VOET-werking een beroep op de pedagogische begeleiding. De school ging nog niet na of er verder professionaliseringsbehoeften zijn met betrekking tot de VOET.
Uitvoering Politiek-juridische samenleving	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij alle leerlingen nagestreefd binnen tal van vakken en een aantal projecten voor bepaalde deelgroepen. De school geeft systematisch inspraak aan leerlingen en zorgt zo voor een participatieve schoolcultuur. De leerlingenraad is daarbij een ondersteunende structuur. Het schoolreglement wordt toegepast vanuit een herstelbeleid.
Uitvoering Mentale gezondheid	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij alle leerlingen nagestreefd binnen projecten en vakken. Initiatieven die ondersteunend werken voor deze context zijn: 'Leefsleutels' in de eerste graad, antipestinitiatieven, de sportdagen en verdiepingsdagen in de derde graad. De school geeft aan dat de goed uitgebouwde initiatieven en acties rondom 'leren leren' vooral resulteren in een positief welbevinden bij de meeste leerlingen. Heel wat vakken zoals godsdienst, lichamelijke opvoeding en plastische opvoeding leveren een substantiële bijdrage, samen met de pastorale werkgroep.

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles, risicoanalyses en bevestigingen van het personeel uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen.

Opgemerkte tekorten neemt ze op in de plannen. De uitwerking van de plannen is niet altijd even concreet. De school houdt wel rekening met de vastgestelde tekorten. Er is een duidelijk beeld van de kostprijs maar niet altijd de zekerheid over het vereiste budget.

Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, andere verbeteringen zijn gepland. De instelling heeft aandacht voor maatregelen die, in afwachting van een oplossing ten gronde, de situatie minimaal verbeteren. Deze aandacht toont aan dat de instelling proactief handelt.

De werkwijze van de school toont aan dat ze gebruikmaakt van de analyses van deskundigen en dat ze rekening houdt met de opmerkingen van het personeel. Dit leidt tot een cultuur waarbinnen iedereen zich aangesproken voelt om op eigen niveau bij te dragen aan de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst (preventieadviseur) en de externe dienst, blijken enkele tekorten te zijn opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting gedeeltelijk opgelost. Wat nog moet verbeteren, is in de planning voorzien en pakt de instelling aan via organisatorische maatregelen en/of kleinere werken en/of sensibiliserende acties. Dat gebeurt in afwachting van de realisatie van de verbeteractie ten gronde.

Op het vlak van gezondheid en hygiëne concluderen we hetzelfde.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting niet alle lesplaatsen van de instelling. De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Tijdens het bezoek ter plaatse valt op dat niet alle locaties even comfortabel zijn voor de organisatie van onderwijs en begeleiding. Zo is er in sommige leslokalen geen twee vierkante meter vloeroppervlakte per leerling beschikbaar. Er is ook geen vierkante meter overdekte speelplaats per leerling beschikbaar, maar de leerlingen kunnen tijdens de pauzes gebruik maken van de brede gangen en de sportaccommodatie van de school. Losliggende stenen vormen hindernissen op de speelplaats.

Het onderhoud van de sanitaire installaties kan in sommige gebouwen beter. Er is tevens een tekort aan toiletten en urinoirs. De toiletten voor mannen en vrouwen (personeel/bezoekers) zijn niet altijd gescheiden.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De school spoort tekorten systematisch op en werkt ze weg. Bovendien realiseert ze kleinere (tussentijdse) oplossingen en heeft ze aandacht voor proactieve acties. De onderwijsinspectie vertrouwt dan ook op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Leerbegeleiding

- Doelgerichtheid** De middenschool en de bovenbouw hebben een gezamenlijke visie op de leerlingenbegeleiding in het algemeen en op de leerbegeleiding in het bijzonder ontwikkeld, wat de eerste graad betreft in nauwe samenhang met het GOK-beleid. De scholen willen gelijke leerkansen realiseren door sterk in te zetten op preventie en remediëring van ontwikkelings- en leerachterstanden en op de socio-emotionele ontwikkeling. De visie wordt geïmplementeerd door de vakleraren, klassentitularissen, graadcoördinatoren, leerlingenbegeleiders, de directieleden en de CLB-medewerkers. Begeleidingsmaatregelen worden in de context van de participatiecultuur, die eigen is aan beide scholen, in principe genomen in overleg met de leerlingen zelf en met hun ouders. De scholen hebben de positieve punten uit het vorige doorlichtingsverslag geborgd en de werkpunten ter harte genomen. Zo is er een positieve evolutie om de beginsituatieanalyse en het onderzoek naar de leesvaardigheid van de leerlingen professioneel aan te pakken aan de hand van een gevalideerd instrument. Algemeen werd de leerbegeleiding in de eerste graad verder ontwikkeld en werd in de bovenbouw ingezet op de inhoudelijke versterking van de studiebegeleiding. De scholen zetten samen een verticale leerlijn uit met het oog op de geleidelijke verzelfstandiging van de leerlingen.
- Ondersteuning** De ondersteuning is zowel preventief als curatief. Wat preventie betreft, gaat veel aandacht naar leren leren, zowel vakoverschrijdend op grond van de VOET leren leren als vakgebonden (cf. onder meer de leertips per vak, gebruik van schrijf- en structuurkaders). Voor de preventieve en curatieve ondersteuning wordt een aantal praktische maatregelen genomen:
- het onderzoek of extra taalondersteuning nodig is aan de hand van de taalscreening (voorlopig nog alleen in de eerste graad, er zijn plannen om de screening ook uit te voeren in de bovenbouw);
 - het studievolsysteem na de evaluatie in december en maart (eerste graad);
 - de bijwerkingen en studiebegeleiding voor wiskunde, Nederlands en Frans (eerste graad);
 - het remediëringsuur wiskunde en sport en het bijwerkuur studiemethode tijdens de middagpauze (tweede graad);
 - extra uitleg door vakleraren tijdens de middag of na de lestijden in elke graad;
 - de remediërende vakantietaken na de evaluatie in december en maart in elke graad;
 - sticordi-maatregelen m.b.t. dyslexie, dysorthografie, dyscalculie en dyspraxie (de 'dysklas', een apart lokaal waar eerste- en tweedegraadsleerlingen met bepaalde problemen examens kunnen afleggen, toelichtingen bij vragen voor de derdegraadsleerlingen, enz.);
 - sessies leren leren om leerlingen meer inzicht te laten verwerven in de opbouw van een vak en in de structuur van bepaalde leerinhouden;
 - de leerstofafbakening voor de examens in de drie graden om het competentiegevoel van de leerlingen te verhogen.

Ook op vakniveau worden heel wat ondersteuningsmaatregelen genomen, al zijn sommige aspecten voor optimalisering vatbaar. De leerlingen krijgen in sommige vakken te weinig de gelegenheid om aan de hand van ICT-opdrachten in groep of zelfstandig leerstofonderdelen te verwerken. Binnenklasdifferentiatie komt soms ondermaats aan bod en de toepassing van activerende werkvormen gebeurt vakgebonden weinig systematisch.

Op schoolniveau wordt het leerlingenvolgsysteem ingezet om de individuele leertrajecten van de leerlingen zo goed mogelijk op te volgen.

Algemeen is er in de rapportering van leerlingenresultaten nog geen systematiek van doelgerichte, diagnostische en remediërende commentaren.

- Doeltreffendheid** Er is een zeker onevenwicht in de mate van investering in zorg enerzijds en de effectiviteit daarvan in termen van goede vakresultaten en A-attesteringen anderzijds, rekening houdend met verschillen en nuances afhankelijk van de verschillende structuuronderdelen. De vele initiatieven om begeleiding en ondersteuning te bieden sorteren soms een ongewenst effect in de schoolloopbaan: heel wat leerlingen verkiezen het op deze school te blijven, ook al brengt dat mee dat sommigen voor een aanbod kiezen dat hun capaciteiten en talenten te boven gaat, wat vooral blijkt uit de resultaten in de tweede graad. Daartegenover staat dat de meeste leerlingen zich na de tweede graad herpakken en ook in het voortgezet onderwijs aanvaardbare tot goede resultaten neerzetten.
- In de eerste graad is er een initiatief om de effecten van remediërende tests en taken op de leerlingenresultaten na te gaan. De bovenbouw heeft de intentie een gelijkaardig onderzoek uit te voeren in het teken van interne kwaliteitszorg.
- Ontwikkeling** Professionalisering met betrekking tot leerstijlen van leerlingen is een belangrijk aandachtspunt, om een gedifferentieerde aanpak mogelijk te maken en om het leerproces te bevorderen. Doelgerichte nascholingen werden gevolgd, onder meer voor het vak Nederlands in de eerste graad, voor de implementatie van activerende en coöperatieve werkvormen die het leerproces kunnen stimuleren

5.2 Evaluatiepraktijk

- Doelgerichtheid** De school heeft haar visie op evaluatie uitgeschreven. De drie pijlers van haar evaluatie- en rapporteringspraktijk zijn geleidelijkheid, duidelijkheid en kansen geven. De school legt samen met de vakgroepen richtlijnen vast met betrekking tot de planning en de organisatie van het evaluatieproces. De aanwijzingen beperken zicht tot de verhouding tussen dagelijks werk en examens voor de verschillende graden, de frequentie van de examens, de vakken en de examenmomenten. De vakgroepen beslissen autonoom over de concretisering van de visie in de evaluatiepraktijk. De school geeft geen aanwijzingen over de inhoudelijke aspecten van de evaluatie.
- De school beschikt over een visietekst over haar deliberatiebeleid. De school wenst dat leraren positief en toekomstgericht omgaan met de leerresultaten van leerlingen. De studiebekrachtiging gaat uit van deze prospectieve deliberatiehouding die rekening houdt met de totale vorming van de jongere. De school hecht veel belang aan kwaliteitsvolle feedback op evaluatiemomenten en besteedt dan ook veel zorg aan de rapportering. Zij rapporteert frequent aan de hand van verschillende rapporten: maandrapporten, trimesterrapporten en jaarrapporten. De trimester- en jaarrapporten zijn kwantitatief sterk gestoffeerd met vermelding van het gemiddelde en de mediaan. Er is ruimte voor vakcommentaar. De rapportcommentaren zijn beperkt en bevatten weinig leerbevorderende elementen.

De ouders krijgen naast de schriftelijke terugkoppeling over de resultaten geregeld de kans deel te nemen aan de oudercontacten.

Ondersteuning De school ondersteunt haar leraren om hun evaluatie te optimaliseren en zich hierin te professionaliseren via pedagogische studiedagen en contacten met de pedagogische begeleidingsdienst. Een pedagogische studiedag over evaluatie werd georganiseerd voor alle personeelsleden. Bepaalde vakgroepen hebben momenteel begeleiding vanuit de pedagogische begeleidingsdienst voor het afstemmen van de evaluatie op het leerplanconcept. Zowel de leraren, de leerlingen en de ouders zijn voldoende geïnformeerd via diverse kanalen over het evaluatie- en rapporteringsbeleid. De rapportering wordt logistiek ondersteund door een digitaal puntenboek. In het traject 'aanvangsbegeleiding voor nieuwe leraren' krijgt de gangbare evaluatiepraktijk uitgebreid aandacht.

Doeltreffendheid De school verzamelt en analyseert gegevens over de leerprestaties, attestering en resultaten in het vervolgonderwijs. Analyse van de leerprestaties en de notulen leert dat bepaalde vakken een groot aantal tekorten laten noteren in bepaalde studierichtingen. Deze vakken zijn dan ook betrokken bij de toekenning van een hoog tot zeer hoog aantal B- en C-attesten. De school wijt dit deels aan de schoolbevolking met veel zorgleerlingen. Ondanks de inspanningen die de school levert voor leerbegeleiding en de positieve houding bij clausureren, blijft het aantal B-attesten in bepaalde studierichtingen hoog. De vakgroepen reflecteren onvoldoende over de leerlingenresultaten zodat deze analyses niet leiden tot bijsturing van de onderwijspraktijk. Wat de resultaten in het vervolgonderwijs betreft, scoort de school voor participatie aan de professionele bachelor en het behaalde studiesucces ongeveer gelijk met de gemiddelde resultaten van Vlaanderen. Op vakgroepniveau zijn er grote verschillen over de inhoudelijke invulling van de evaluatiepraktijk. Van een aantal doorgelichte vakken is de evaluatie niet voldoende valide of te sterk kennisgericht. In andere studierichtingen is de evaluatie te weinig leerplangericht. Binnen bepaalde vakgroepen zijn er te weinig afspraken om de doeltreffendheid van de evaluatie te verhogen. De school voldoet aan de motiveringsplicht met betrekking tot de B- en C-attestering. De rapporteringspraktijk resulteert in een vlotte communicatie met de ouders. De ruimte op het rapport om schriftelijke toelichting te geven bij de cijfers wordt zeer beperkt benut. Vaak ontbreken de rapportcommentaren en zelden zien we leerbevorderende wenken. Voor de frequent georganiseerde oudercontacten is er doorgaans een zeer grote opkomst.

Ontwikkeling De school besteedt de laatste jaren veel aandacht aan de ontwikkeling en de implementatie van het evaluatiebeleid. Op korte termijn organiseert de school een aantal vormingen over o.a. differentiëren in de klas en leerstijlen. Zij hoopt door deze vormingen leraren aan te zetten tot het gebruik van activerende werkvormen en daaraan dan ook andere manieren van evalueren te koppelen. De school zal een aantal tips rondom het schrijven van rapportcommentaren ter beschikking stellen van de vakgroepen. De school beseft dat zij op het vlak van de evaluatiepraktijk nog voor een aantal uitdagingen staat.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De school wordt geleid door een directieteam dat bestaat uit de twee directeurs. Samen geven ze vorm aan het schoolbeleid, op grond van frequent en doelgericht overleg, een doordachte opdrachtenverdeling en een uitgesproken visie zowel op inhoudelijk als op organisatorisch vlak. Daarmee wordt stelselmatig getracht een gemeenschappelijke pedagogische cultuur te ontwikkelen over de graden heen.

De directie wordt omringd door een middenkader met een duidelijke verdeling van verantwoordelijkheden m.b.t. pedagogische en organisatorisch aspecten van de schoolwerking, de administratie en het zorgbeleid. Binnen de directie en het middenkader zijn er voldoende communicatie- en overlegmogelijkheden. Dat resulteert in een gecoördineerde en consistente werking waarbij alle participanten een duidelijk zicht hebben op verantwoordelijkheden en aanspreekpunten.

Het leiderschap getuigt van een sterk beleidsvoerend vermogen. De directie tracht op een doelgerichte wijze het personeel te responsabiliseren. Daartoe opteert ze voor een faciliterend en coachend leiderschap waar ruimte is voor inbreng en initiatief van de personeelsleden. Zij hanteert een motiverende en waarderende omgangsstijl die uitnodigt tot engagement. Zij hecht belang aan een ondersteunende collegiale sfeer binnen het korps met het oog op een positief schoolklimaat. Via hun opendeurpolitiek voor zowel personeelsleden, leerlingen als ouders houden de leden van het directieteam de vinger aan de pols van het dagelijkse schoolleven.

Visieontwikkeling De schoolvisie is gebaseerd op het opvoedingsproject van de Congregatie van de Zusters van liefde van Gent. Ze steunt op zeven ankerpunten: gastvrijheid, solidariteit, evenwaardigheid, openheid, innovatie, soberheid en kwaliteit. Vanuit deze invalshoeken tekent de schoolleiding op een pragmatische wijze beleidslijnen uit in een aantal specifieke visieteksten. Deze worden verder omgezet in plannen met concrete doelstellingen en actiepunten. De schoolvisie wordt intern en extern gecommuniceerd. De personeelsleden kennen de beleidsprioriteiten en werken mee aan de realisatie ervan.

Om de visie gestalte te geven heeft de school geïnvesteerd in het uitbouwen van een degelijke ondersteuning van de leerlingen. De school stelt zich vanuit haar visie namelijk open voor alle leerlingen ongeacht hun specifieke (leer)moeilijkheden en tracht een antwoord te bieden op de brede zorgvragen. In de dagelijkse schoolwerking staan dan ook de kernwoorden 'begeleiding' en 'welzijn' centraal en wordt actief ingezet op het verhogen van het welbevinden als basisvoorwaarde voor kwaliteitsvol onderwijs. In die zin is de sterke verwevenheid van de visie op leerlingenbegeleiding en de algemene schoolvisie bijzonder relevant.

Besluitvorming De besluitvorming is participatief en transparant. De school communiceert en onderhandelt over beleidsaspecten in de wettelijke organen. Om het beleid vorm te geven streeft de directie schoolintern naar een gezond evenwicht tussen een top-down- en een bottom-upbenadering. De pedagogische raad waarin een brede vertegenwoordiging van het korps zetelt, is een belangrijk overlegorgaan om tot vernieuwing en bijsturing van het schoolbeleid te komen. Hij fungeert als denktank en klankbord i.v.m. pedagogische en organisatorische aspecten van de schoolwerking. Dit overlegplatform biedt kansen om de transparantie van de besluitvorming en de betrokkenheid van het korps te verhogen. Op basis van gedetecteerde noden en vooropgestelde veranderingen worden specifieke werkgroepen opgericht. Daarnaast zijn stafmedewerkers actief die de dagelijkse schoolwerking mee concreet vorm geven en verbeter suggesties formuleren. De vakgroepcoördinatoren vormen de brug tussen het beleid en de individuele leraren. De vakgroep is verantwoordelijk voor de leerplanrealisatie, maar de schoolleiding volgt onder meer de implementatie van nieuwe leerplannen op. De school kan rekenen op een behoorlijk werkende leerlingenraad en levert inspanningen om de ouders bij het schoolleven van hun kinderen te betrekken. Daarnaast is er veel informeel overleg, zijn directieteam en middenkader vlot bereikbaar en ondersteunen onder meer het digitaal schoolplatform en de valven de interne communicatiestroom. De school kan rekenen op een taakgericht en geëngageerd personeelsteam. Het ondersteunend netwerk en het collegiaal werkklimaat dragen bij tot een aangenaam en gestructureerd leer- en leefklimaat in de school.

Kwaliteitszorg De school neemt haar decretale opdracht om de eigen onderwijskwaliteit te onderzoeken en te bewaken ernstig. Ze stelt zich ten opzichte van haar aanpak kritisch-constructief op. De dagelijkse werking wordt geregeld geëvalueerd en bijgestuurd op basis van frequent intern en extern overleg. De pedagogische raad neemt systematisch elementen van de schoolwerking onder de loep. Met de steun van de pedagogische begeleidingsdienst worden langlopende trajecten opgezet om de kwaliteit van bepaalde aspecten van de beleidsvoering te verhogen vanuit een behoefte (bijvoorbeeld vakgroepwerking, differentiatie en werkvormen). Het beleid is er zich van bewust dat de kwaliteitszorg voor een groot stuk afhankelijk is van de inzet van het hele team en wil via deze trajecten komen tot een meer structurele verankering. Verder verzamelt en analyseert de school gegevens over haar werking en output en koppelt daaraan in bepaalde gevallen ook bijstellingen.

De systematische aandacht voor effecten wordt mee gevoed door externe referentiekaders en audits. Via een kwaliteitsinstrument (DISO) onderwierp de school het schoolbeleid aan een grondige analyse als opstap voor verbetertrajecten. Ook voert ze herhaaldelijk zelfevaluaties uit aan de hand van enquêtes, waardoor op het vlak van interne kwaliteitszorg een cyclische ontwikkelingsdynamiek op gang is gebracht. Ze gebruikt ook externe evaluatiegegevens (bijv. peilingsproeven) om zicht te krijgen op de kwaliteit van haar werking. De verwerking van de gegevens mondt uit in een prioriteitenplan en actiepunten.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor lichamelijke opvoeding en sport in aso in de studierichting Sportwetenschappen.
- De leerplanrealisatie voor lichamelijke opvoeding en sport in tso in de studierichting Lichamelijke opvoeding en sport.
- De stages en de geïntegreerde proef in bso derde graad in de studierichtingen Grootkeuken en Gemeenschapsrestauratie.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De realisatie van een aangenaam leer-, leef- en werkklimaat.
- De brede zorg voor de leerlingen en de aandacht voor hun welbevinden.
- De ondersteuning van de leerbegeleiding op schoolniveau.
- De taakbetrokkenheid en het engagement van het schoolteam.

Wat betreft het algemeen beleid

- De duidelijke visie zowel op inhoudelijk als op organisatorisch vlak.
- Het participatief, stimulerend en faciliterend beleid.
- De communicatiecultuur.
- De resultaatgerichte aansturing en opvolging van de vakgroepwerking.
- De aandacht voor kwaliteitszorg.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor project algemene vakken in bso tweede graad.
- De leerplanrealisatie voor Nederlands in tso tweede graad in de studierichtingen Sociale en technische wetenschappen en Lichamelijke opvoeding en sport.
- De leerplanrealisatie voor wiskunde in aso tweede graad.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De preventieve leerbegeleiding in sommige vakken.
- De ICT-integratie op vakniveau.
- De afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen in sommige vakken.
- De leerbevorderende informatie in de rapportering.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor Frans in tso tweede graad in de studierichtingen Lichamelijke opvoeding en sport en Sociale en technische wetenschappen (opvolging door inspectie).
- De leerplanrealisatie voor expressie, opvoedkunde en verzorging in Se-n-Se Leefgroepenwerking (opvolging door inspectie).

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 2 TSO Lichamelijke opvoeding en sport	Frans	
Graad 2 TSO Sociale en technische wetenschappen	Frans	
Graad 3 TSO Leefgroepenwerking		expressie, opvoedkunde, verzorging

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **16-01-2018** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "gunstig advies".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Martine ZAMAN de inspecteur-verslaggever	Daniel DE COEN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	